

Introduktion

I det femte nummer af *Tidsskrift for Medier, Erkendelse og Formidling / Journal of Media, Cognition and Communication* bringer vi fem artikler. Som en nyskabelse i tidsskriftet bringer vi derudover et redigeret referat af en rundbordssamtale om medie- og demokratiforhold i Central- og Østeuropa mellem nogle af verdens førende eksperter på området.

Vi begynder med Signe Sophus Lais artikel "Ratings Revisited", som kaster kritisk lys på de kvantitative og kommercielle publikumsmålinger, der fungerer som mediebranchens fælles 'valuta'. I takt med at tv-forbruget finder sted på flere digitale platforme som fx pc, tablet og mobil, og tv kan tidsforskydes og streames on-demand ved siden af det traditionelle flow-tv, bliver det stadig vanskeligere at kortlægge det samlede tv-forbrug. Med afsæt i en empirisk analyse baseret på de eksisterende branche-analysesystemer TNS Gallups tv-meter og Gemius' Explorer til analyse af webtrafik, argumenteres der for, at de eksisterende målemetoder og -systemer ikke er i stand til at kortlægge publikums sammensatte tv-forbrug.

Dernæst følger en række artikler med fokus på retoriske problemstillinger. I Jonathan Ovesens artikel "Mod en retorisk 'Retorisk poetik' – fra en æstetisk til en epideiktisk tilgang til litteratur" er det kontroversielle forhold mellem retorik og poetik afsæt for en fornyet overvejelse. Artiklen præsenterer en alternativ retorisk tilgang til litteratur baseret på nyere epideiktisk teori, hvor begrebet 'værdier' er omdrejningspunktet. Efterfølgende tages den æstetiske tilgang under behandling, her repræsenteret ved Christian Kocks poetik med dens afsæt i Aristoteles poetik. Der argumenteres for, at sammenhænge mellem de to skal søges i den teoretiske udvikling, som epideiktikken selv har gennemgået.

De efterfølgende to artikler har et mere konkret og analytisk sigte, idet begge ser på retoriske strategier i videofilm. Heidi Keller Lorenz Johansens artikel "Må man kalde modparten morder, hvis han er lavet i LEGO? – En retorisk kritik af de humoristiske virkemidler i Greenpeaces kampagnefilm 'Everything is NOT awesome'" ser på den Greenpeace kampagne, der resulterede i, at LEGO opgav sit samarbejde med Shell. Videoen, der viser et arktisk miljø med dyr og mennesker, som bliver druknet i olie fra Shell,

underkastes kritisk analyse, og i konklusionen påpeges alternative retoriske strategier, som kan gøre det muligt at kombinere kritik med en invitation til samarbejde. Hilde Greve Mo analyserer i sin artikel "'Now the tables have turned' - Hvordan humor og fiksjonalitet som retoriske strategier kan bidra til å utfordre stereotyper" musikvideoen Africa for Norway. I analysen tages afsæt i Rebecca Higgies teori om satirens dynamiske spektrum mellem 'cynicism', der er nihilistisk, og 'kynicism', der rummer muligheden for positive forandringer, og på denne baggrund argumenteres der for, at musikvideoens satire kommunikerer et ikke-kynisk syn på vestlige mediers fremstilling af hjælpearbejde. Den parodiske satire kan ved at fremstille inkongruenser udstille begrænsningerne i den oprindelige, vestlige diskurs og samtidig bidrage med nye indsigter.

Med Lotte Lists artikel "Den historiske feber – Om sygdomsmetaforikken i Nietzsches historieskrift" underkastes Nietzsches brug af litterære og associative argumentationsformer en filosofisk diskussion. Hendes undersøgelse omhandler Nietzsches skrift "Om historiens nytte og ulempe for livet", der allerede i sin samtid blev mødt med kritik for sin manglende deduktion. I artiklen peges der i stedet på, at argumentationsformen rummer et både kritisk-diagnostisk og et praktisk-programmatisk aspekt, og den konsekvente brug af sygdomsmetaforen ligger således i forlængelse af Nietzsches målestok for den gode historiefilosofi: det kunstnerisk produktive liv. Afslutningsvis belyses brugen af sygdomsmetafor i Nietzsches øvrige værker og dens betydning for den filosofiske og politiske reception og brug af Nietzsches filosofi. Diskussion af filosofiske klassikere er også emnet for Joachim Schmidt Wiewiuras anmeldelse af Lisa Herzogs bog "Inventing the Market: Adam Smith, Hegel, and Political Theory". I anmeldelsen peger han bl.a. på, at Lisa Herzog leverer en præcis og nuanceret fremstilling af Smith og Hegels tænkning, der overskrider de traditionelle klichéer, og som bl.a. indebærer en påpegnings af, at Smith ikke opfattede markedet som isoleret fra andre samfundsmæssige forhold.

Som en nyskabelse i tidsskriftet bringer vi desuden et redigeret referat af en rundbordssamtale om "Oligarchization, de-Westernization and vulnerability: Media between democracy and authoritarianism in Central and Eastern Europe". Samtalen sætter fokus på de betydelige forandringer, som central- og østeuropæiske mediesystemer gennemlever i disse år som følge af økonomisk krise, tilbagetrækning af vestlig mediekapital og autoritære

politiske bevægelser fremmarch i disse lande. I flere af disse lande har nationale oligarker købt sig til betydelig indflydelse i mediesektoren, og denne indflydelse veksles ofte til politisk magt. Den svage forankring af demokratiske værdier og institutioner i de pågældende lande har gjort mediesystemerne sårbare over for kommerciel og politisk indflydelse, og selvom EU-medlemskabet ideelt set skulle sikre en demokratisk forankring af mediesystemet, går udviklingen i den modsatte retning. Samtidig bidrager Ruslands øgede propaganda og politiske påvirkning af disse lande til en øget usikkerhed, som også kan påvirke mediernes dagsorden og journalistiske frihed. I rundbordssamtalen deltog førende eksperter om medieforhold i Central- og Østeuropa: Aukse Balčytienė, der er professor i journalistik og vice-rector for Institute for Public Communication and International Relations ved Vytautas Magnus Universitetet i Litauen, Péter Bajomi-Lázár, der er professor i Media Communications og leder af Institute of Social Science ved Budapest Handelsskole i Ungarn, og Václav Štětka, der er seniorforsker ved Institute of Communication Studies and Journalism, Charles Universitetet i Prag i Tjekkiet. Samtalen var organiseret og modereret af lektor Miklós Sükösd fra Institut for Medier, Erkendelse og Formidling på Københavns Universitet. Samtalen fandt sted den 24. april 2015.

Tidsskriftet er rettet mod både forskningsverdenen og fagmiljøer uden for universiteterne, hvor man arbejder professionelt med emner inden for film- og medievidenskab, filosofi, kommunikation og it, pædagogik og retorik. Vi håber, at dette nummer kan bidrage til faglig inspiration både inden for og uden for akademiets verden. Sidst, men ikke mindst tak til alle, der har bidraget til nummerets tilblivelse, herunder forfattere og reviewere blandt forskere og studerende. God sommer og god læselyst!

Redaktionen, juni 2015.

Kristine Marie Berg, adjunkt

Finn Collin, professor

Deniz Duru, post. doc.

Kathrine Mørch Groth, redaktionssekretær

Stig Hjarvard, professor

Birger Langkjær, lektor

Julie Mejse Münter Lassen, ph.d.-studerende

Bolette Moldenhawer, lektor

Mette Møller, ph.d.-studerende

Sofie Rosengaard, ph.d.-studerende

Emilie T. Taulø-Jacobsen, ph.d.-studerende

Zeynep Üsüdü, ph.d.-studerende